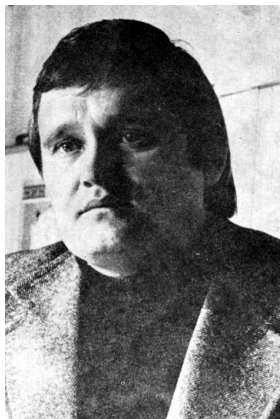

Благоје Јастребић

БОРАВАК У
ОБИЧНОЈ СОБИ

против драме или– антиигра о антиигри
— у форми драме гласова —

БЛАГОЈЕ ЈАСТРЕБИЋ (1941–1979) рођен је у Вашици код Шида, где је завршио основну школу. Гимназију је похађао у Шиду и Сремској Митровици, а на Филолошком факултету у Београду студирао је југословенску и општу књижевност.

Књижевни рад почео је као студент, пишући најпре књижевну критику и есејистику, а потом и прозу. Његов магистарски рад *Поеџика Лазе Косића* објављен је 1970. године.

Роман *Првина* добио је прву награду на конкурс Републичке конференције Савеза омладине Србије (1971), а роману *Шевин кас* припала је 1973. године друга награда фонда “Драгојло Дудић”. Исте године у часопису “Градина” објавио је роман *Кудељна сјећа*.

Године 1975. добио је прву награду фонда “Драгојло Дудић” за роман *На Филиповом њују*, коју додељује Савез бораца народно-ослободилачког рата Србије за дела са тематиком из НОБ. Краћу збирку изабраних есеја *Сирмоглав у једносложни занос* објавио је 1975.

У часописима и листовима објавио је више од 150 махом књижевно критичких – приказа.

После трагичне смрти, у његовој рукописној заоставштини нађено је и пет необјављених драмских текстова.

Благоје ЈАСТРЕБИЋ

БОРАВАК У ОБИЧНОЈ СОБИ

против драме или– антиигра о антиигри — у
форми драме гласова –

ЛИЦА:

ОН

ОНА

НЕКО

НО, по занимању личност једне игре

НОА, иста професија

ПОС, коментатор и оцењивач

ГОС, човек заљубљен у интензитет

РАМА, старица окрњеног имена и нападнуге части

Време и место збивања нису одређени;

Игра се састоји из два дела: из антипредигре и антиигре.

АНТИПРЕДИГРА

ОН: Сипај, јаче, јаче!... Добро... Заврни славину! Тако! Помакни сто!

ОНА: Докле?

ОН: Свеједно, докле хоћеш! .... Не толико!

ОНА: Рекао си “докле хоћеш” .....

ОН: А докле ти хоћеш?

ОНА: Докле сам помакла!

ОН: Ал’ не ваља толико!

ОНА: Зашто онда сам не урадиш ....

ОН: Зашто ти не слушаш кад ја говорим?

ОНА: Слушам!

ОН: Не слушаш ....

ОНА: Слушам!

ОН: Не слушаш, кад ја кажем.

ОНА: Добро, не слушам ....

ОН: А, не слушаш!

ОНА: Не слушам!

ОН: Још смеш да кажеш! ... А због чега не слушаш?

ОНА: Не слушам те због тога што нећу да те слушам, и што ми је доста, и што ће све ово ....

ОН: Шта то говориш?

ОНА: Чуо си!

ОН: Чуо сам! Откуд знаш да сам чуо?

ОНА: Па, види се!

ОН: Види се! Како може да се види оно што треба да се чује?

ОНА: Шта ја знам!

ОН: Видим да не знаш.

ОНА: А како ли сад видиш да ја не знам?

ОН: Опет ти!

ОНА: Не, него ти!

Сцанка. Засїтали су као да су испробали неку вежбу.

- ОН: Не треба да се залећемо. Још ће испасти као да хоћеш нешто да заплетемо.... Треба да будемо обазриви.
- ОНА: Пази, кад треба. Ја пазим.
- ОН: И ја пазим.
- ОНА: Не пазиш, богме!
- ОН: Како се усуђујеш да ми противречиш? Знаш да можеш због тога претрпети последице? Видећеш већ!
- ОНА: Ништа ја нећу видети. И не могу видети.
- ОН: Ко каже да не можеш?
- ОНА: Ја.
- ОН: (*Засијане наједном, ѿојусиљиво*)
Објасни, како то мислиш? Објасни!
- ОНА: Нећу ништа да објашњавам.
- ОН: Јел' треба да те молим?
- ОНА: Не знам.
- ОН: А шта онда знаш?
- ОНА: Ништа!
- ОН: Баш ништа?
- ОНА: Баш ништа!
- ОН: (*Забринуѿо, збуњено*)
Стани, молим те! Како можеш да не знаш ништа? Мораш да знаш, бар нешто мораш да знаш!
- ОНА: Можда.
- ОН: Ајде сад! Повуци сто, помакни га два милиметра десно, затим двадесет лево ....
- ОНА: Помакни сам.
- ОН: Ја наређујем.
- ОНА: Зашто баш ти да наређујеш?
- ОН: Тебе се више ништа не тиче.
- ОНА: Како ме се не тиче?
- ОН: Тако! Ради што ти говорим.
- ОНА: Нећу док ми не кажеш то ....
- ОН: Које док ти не кажем?
- ОНА: То .... то што ме се не тиче.

- ОН: Не могу. Не могу то да ти кажем.
- ОНА: Онда не могу ни ја.
- ОН: Шта ти сад не можеш?
- ОНА: То што заповедаш.
- ОН: Добро, казаћу.
- ОНА: Да чујем ....
- ОН: *(Тихо као да се извињава)*
Знаш ... мора неко да наређује.
- ОНА: Само то си имао да ми кажеш?
- ОН: А шта би ти више?
- ОНА: Онда нећу, опет нећу!
- ОН: Заједно ћемо.
- ОНА: Ја ако хоћу да радим, ја ћу сама. Мени не треба помоћ.
- ОН: *(Збуњен)*
Знам. Али ја хоћу да ти помогнем. Ја сам добар.
- ОНА: Виде! Е, видиш, мени ипак не треба помоћ.
- ОН: Али ја хоћу, хоћу да ти помогнем!
- ОНА: Али ја нећу, нећу, разумеш, нећу да ми неко помаже!
Разумеш?
- ОН: *(Туђо)*
Разумем.
- ОНА: Сама ћу.
- ОН: Е, па ајде!
- ОНА: Колико оно треба?
- ОН: Два милиметра десно и двадесет ..... не толико!
- ОНА: Ето ти па сам ради!
- ОН: Не љутиш се ваљда?
- ОНА: Љутим се!
- ОН: Па љути се!
- ОНА: Није ваљда!
- ОН: Како те воља!
- ОНА: *(Ћући изненађујуће)*
- ОН: Требало би све да буде у реду. Ништа да не фали. Може нам ко доћи у посету, а соба неуређена....

- ОНА: Нико неће доћи.
- ОН: То се никад не зна. Увек може ко доћи. Може сад баш да дође.
- ОНА: Неће. Откуд ти знаш да може доћи сад?
- ОН: Овога пута скоро сасвим сигурно предвиђам да ће неко доћи.
- ОНА: Не знаш. У ствари само мислиш да знаш.
- ОН: Забога, па рекао ми је човек.
- ОНА: Може ипак да не дође. Може да сломи ногу, па да га то спречи.
- ОН: *(Помирљиво)*
Или да ишчаши.
- ОНА: Или да га неко, сматрајући га погрешно за неког другог, пробурази ножем. После је наравно све касно, иако се убица извињава уљудно: како се пребацио ... или да налети на трамвај.
- ОН: Или трамвај на њега, то је још лакше.
- ОНА: То је исто.
- ОН: Није баш исто.
- ОНА: Добро, није. Не треба да објашњаваш!
- ОН: И нећу ... А може тај неко да не дође тек онако, из чиста мира. Тек не дође.
- ОНА: Може и то... А шта ти сад говориш као и ја? Како смеш да говориш исто?
- ОН: Нисам ни приметно да сам прешао на твоју страну ... А ти би само противуречила!
- ОНА: Не бих.
- ОН: Би, видим ја. Шта не би!
- ОНА: Ето, сад ти противречиш.
- ОН: Могуће.
(Неко куца)
Ипак је неко дошао.
- ОНА: А ти се већ сложио да неће нико доћи!
- ОН: Не, не ја. Само нисам хтео да се препирем с тобом.
- ОНА: Ниси ни могао.

ОН: Јесам, могао сам.

ОНА: Па што ниси!

ОН: Други пут.
(*Ойеј куцање*)
Да видимо ко је .....

Улази ѓосїодин Неко.

НЕКО: Добар дан! Ја сам Неко! Обично је довољно казати да сам Неко ....

ОН: Мило ми је, ја сам Он, писано великим почетним словом.

ОНА: Мило ми је, ја сам Она ....

НЕКО: Јесте ли изненађени?

ОНА: А чиме?

НЕКО: Па тако ....

ОН: Да не мислите нешто ...?

НЕКО: О, не, не, напротив, не мислим ништа.

Обосїрана збуњеносї.

ОНА: Хтела бих вас нешто питати.

НЕКО: Ви мене? Само изволите! Ја увек волим... управо дозвољавам да ме сви питају. Веома волим да будем питан. На жалост, ја никад не одговарам ...

ОНА: Зашто, господине неко!

НЕКО: (*Сасвим їужно*)
Не уем!

ОНА: А умете ли питати?

НЕКО: Само понекад. И то у врло деликатним ситуацијама.

ОН: А имате ли сад нешто деликатно?

ОНА: Нисте ли сад нешто слично понели са собом?

НЕКО: Не, на жалост. Једино што могу – то је да вам се представим. после, ако се баш нечега сетим .....

ОНА: Па добро, представите се!

НЕКО: Ја сам већ рекао име: Зовем се Неко. Занимање имам некакво ...

ОН: Какво, што то бар не кажете?

НЕКО: Мислите да је потребно?

ОН: Па ....

ОНА: Да не треба ја да се склоним иза кулиса?

ОН: Забога, ми немамо кулиса у правом смислу те речи ...

ОНА: Мислила сам, иза ових завеса.

НЕКО: Али шта? Хоћете да одете? А ... никако!

ОНА: Шта вам је, зашто се толико узрујавате? Ви ваљда желите нешто рећи.....

НЕКО: *(Узбуђено)*

Желим можда и то, али ... никако не смете отићи. Да, сетио сам се, никако не смете отићи! Зашто не мислите мало? То би личило на неки историјски комад са заплетом. А, то никако! Заплет никако! Заплешћу и оплешћу сваког оног ко овде само пожели заплет.

ОНА: Па ви сами стварате проблем око којег се човек може заплести!

НЕКО: Не, не, варате се! Не, не: не секирајте се ви ништа за мене! Ваше је само да се држите ваше улоге! И даље говорите бесмислено и бесмислице, качите се или њачите једно на друго! И по могућству одговарајте што краћим репликама. Само пазите једно: да вам се дијалог где не истањи где и не пукне!

ОН: *(Поћлашено)*

Шта бисмо онда? Како бисмо онда без дијалога? Како бисмо наставили прекинути дијалог?

НЕКО: И ја од тога страхујем. Зато кад тањите, ви што боље уврћите, да нит буде што јача, што жилавија.

ОНА

и ОН: *(Заједнички, њослушно)*
Увртаћемо.

НЕКО: Ви у ствари не треба да се секирате. Досад сте доста добро водили целу ствар. Слушао сам тамо позади ...

ОНА: А, прислушкивали сте значи!

НЕКО: Наравно!

ОНА: *(Ошћрије)*

Како сте се усудили? То нисте смели урадити!

НЕКО: Зашто? Па то је било у вашем интересу!

- ОНА: Маните се сад било чијих интереса! то никако нисте смели да урадите. Јој! Не, нисте смели!
- НЕКО: Зашто, за име бога?
- ОНА: Па то је као у старом комаду: прислушкивање ....
- НЕКО: Авај, јесте! Прислушкивање – један од најважнијих елемената заплета, шта сада да се ради!
- ОН: Немојте очајавати господине Неко! Ствар уопште није тако црна!
- НЕКО: *(И даље очајан)*
Немојте ме тешити, молим вас! Испашће још као неки емоционални призор, као у некој старој трагедији....
- ОН: Не тешим, само кажем: ви као да и нисте прислушкивали. Ваше прислушкивање се није видело.
- НЕКО: Како то мислите: видело!
- ОН: Па тако, вас нико није видео. па и да је видео, баш би он знао шта ви тамо радите. Можда вршите мало нужде или нешто друго, ко би то могао знати! У главу нико не може да вам завири. Зар није тако?
- НЕКО: *(Знајно лакше)*
Много вам хвала!
- ОН: Нема на чему!
- НЕКО: Све сте ми спасли .... У ствари нисам ни прислушкивао. Причинило ми се само! А сад више не препиримо се око прислушкивања, испашће још око тога неки заплет ... Јесте ли се ви већ одредили?
- ОН: Како то мислите?
- НЕКО: Лепо. Као створови, да публика види како живите ...
- ОНА: Ја више волим да будем неодређена.
- НЕКО: Одлично! Али ви у ствари треба да будете одређено неодређени.
- ОН: А ја неодређено одређен.
- НЕКО: Управо тако. Лако схватате ствари ... Па шта сте учинили на свему томе?
- ОНА: Али ви сте говорили да ништа не треба да се ради!

НЕКО: *(Повишено)*

Ја говорио! Вама! Свашта! Никад вас нисам ни видео. Молим вас да разумете једном за свагда: између нас постоји непремостива стваралачка дистанца ....

ОНА: Али како ви онда нас знате?

НЕКО: Ја вас морам знати, али ви мене – не!

ОНА: Добро, како ви кажете ....

ОН: Није баш тако! Хоћемо и ми да се мало отмемо, господине ствараоче! Не може ни по вашем све баш да испадне. Некад је боље да ми сами понешто додамо ...

НЕКО: А, то никако ....

ОНА: Хоћемо баш!

НЕКО: Па какав је то начин, молим вас! Па знате ли да сам ја вас измислио, створио ... могу вас и избрисати, сахранити ...

ОН: Господине Неко, доста! Могли бисмо ми вас сахранити ...

ОНА: То ћемо и урадити, ако само ...

НЕКО: Стоп! Ни корака даље! Вреба нас заједничка опасност. Ако само још милиметар макнемо, очекује нас сигурна пропаст. Сигурна! Па ви заборављате да ми никако не смемо да се препиремо, или ако се већ препиремо, да то морамо чинити са посебном обазривошћу. А ви све срљате у жестоке препирке! А знате ли куда то води? Не знате! Да знате, не би требало да вам ја држим лекцију! Свака препирка може врло да се заплете у нешто. А изгледа ви не пазите много, као да не можете да се ослободите старих навика. Не смете никако да развијате неку страст у нешто што ће публика видети шта је ... Морате стално да будете и тамо и овамо, или још тачније, ни тамо ни овамо. Никакву катарзу, никакво потресање душе, доста је било Аристотеловог! Две и по хиљаде година смо ми њега слушали како треба тамо неком сецикеси или коме другом да потресемо душу, да га поправљамо, да чистимо осећања или од осећања, – ту није ни најјаснији, – чистачи некакви да будемо! Нема више по старом! Доле! Очистићу своју драму од тих фолова. Нема тога више! А ви се заборављате, заборављате да смо ми анти – драма ....

ОНА

и ОН: Па ми смо за то .... да тако буде ...

НЕКО: Јесте, али не пазите много. Не пазите на своје поступке.

- ОН: Пазимо господине Неко. Ја сам чак и анти анти, против протива ...
- ОНА: И ја!
- НЕКО: Ех, и ти! А малопре си хтела да направиш ... да направиш ...
- ОНА: *(Крива, ћуїи)*
- НЕКО: Ајде питај ме какву грешку, шта ћутиш ту, шта чекаш! Реплика мора да се надовезује на реплику. Ово што сам ја почео да говорим, чека да буде подстакнуто твојим питањем.
- ОНА: Добро, питам: шта сам то хтела да погрешим?
- НЕКО: Хтела си кад сам ја ушао да изађеш.
- ОНА: *(Збуњено)*
Па мислила сам да имате неку тајну ... да господин Он има неку тајну да чује од вас ...
- НЕКО: Ето видиш! Још ти ниси довољно антидрамски концептирана!
- ОНА: Па реците, све ћу послушати.
- НЕКО: Не, не, не! Никако не тражите савета! Нисам ја ... Испашћемо још Ромео и Јулија и монах Лаврентије. А Шекспир, иако је добар прилично, јесте, рушио је законе, али ипак упамти, никакву тајну господин Он није имао да чује од мене. Никакву тајну нисам могао ни да му саопштим .... Не смеш да излазиш, то би личило на оно: појава прва, појава друга, као у старој драми.
- ОН: *(Као да се њреслишава)*
Јасно, као у старој драми ...
- НЕКО: Шта, да теби сад нешто није јасно?
- ОН: Јасно ми је, све ми је јасно.
- НЕКО: Е, онда у реду, кад ти је јасно, онда у реду ... стој! Не сме све да ти буде јасно!
- ОН: А зашто господине Неко?
(Овај ља њрекорно љледа)
Јесам ли довољно обично поставио питање? Нисам ли?
- НЕКО: То, да! Него не сме све да буде јасно. У свету постоји апсурд. Не може ништа бити потпуно јасно. Може да буде јасно само у својој нејасности. Разумете ли то, господо?
- ОН: Донекле ...

ОНА: *(С муком изговара)*
Уздуж и попреко ...

НЕКО: Одлично! Тако непрецизирано треба одговарати, јер ако се одмах све објасни, шта онда радити? – Него, шта имамо од материјала?

ОН и

ОНА: Нас двоје и ова соба.

НЕКО: Добро, доста. Одлично. Чак је и сувише. Кад бисте могли да сведете то још на пола собе ... Ни декор не иде нашим схватањима у прилог ...

ОН: Знате шта: наша соба нема један зид.

НЕКО: Како нема?

ОН: Нема. Онога до публике.

ОНА: Па то се подразумева.

НЕКО: Не, не, добро! Ал' не! тога је и у старој драми било. Не не, не иде. Него знате шта! Пошто се ту ништа већ не може да уради, ми ћемо неке друге ствари што више анти – поставити” ...

ОН: Значи не поставити ...?

НЕКО: Слушај! Слушај уместо да седите на столици и ручате за столом, ви ћете тањир ставити на столицу, а на сто ћете сести. Уместо да вино држите у флаши, а пијете из чаша, урадићете обрнуто: усућете из флаше вино у чаше и кад пожелите да пијете, вино вратите у флашу и пијте из ње. Не би било згорег ни то да спавате на столу, а кревет да држите затегнутих чаршава ...

ОН: *(Глућо)*

Па јесте, на столу је много пријатније спавати!

НЕКО: Одличан одговор потпуно бесмислен! Само тако наставите! Него, да се ја нисам сувише дуго задржао на сцени?

ОНА: Не узнемиравајте се! Код Бекета личности по цео један комад отседе у кантама за ђубре.

НЕКО: Имате право! У ствари, треба што мање да се крећете. Јесте ли кад видели диреке?

ОН: Оне за вешање?

НЕКО: Не, маните се тих трагичарских асоцијација! Оставите се таквих мисли! Обичне диреке јесте ли видели, оне у пољу, по сеоским оградама? ....

- ОНА: Видели смо, него ... он крије.
- НЕКО: Не знам због чега би му било потребно да крије!
- ОНА: Хоће да мале, безначајне ствари начини значајним, као у правој антидрами ....
- НЕКО: У реду, у реду ... А како ви то, као у “правој”?... Зар ово није права?
- ОНА: Јесте, није да није ... Ја сам то онако рекла. Ред је на мене био да нешто кажем ... Да не испадне да сам запостављено лице.
- НЕКО: Изврсно! – Да се вратимо на диреке ... Или боље да се уопште не враћамо на њих ... Биће драматичније ако их само навестимо.
- ОН: А ми! Треба ипак да мислимо на њих?
- НЕКО: У сваком случају.
- ОН: И да се не крећемо?
- НЕКО: Разуме се.
- ОН: Али како ћемо онда отићи са позорнице ...?
- НЕКО: Кад се спусти завеса.
- ОН: Али ми немамо завесу! Ми смо модерна драма...
- НЕКО: Ау, то сам видиш заборавио .... Видите како је немогућа та баба – драма! Увек нам се она нечим својим уплете ... Али, не, ви ипак можете да се крећете. Боље је у ствари да се крећете, неће нам то сметати много.
- ОНА: То ће бити још боље. Већ сам се била уплашила да ћу морати стојати као дирек.
- ОН: Мени то не би било тешко. Могу ја све! Могу, могу! ...
- НЕКО: И треба да се крећете. Само не без везе ... У ствари, баш треба без везе. Знате ли да се крећете по апсурду?
- ОН: Помало ....
- НЕКО: Што пре да научите! Крећите се што више без смисла! И што више анти, што ће рећи против ... Кад треба да изађете, ви онда уђите у другу собу, из ње у трећу, и тако редом по свим собама на свету. Знате, ми можемо да посудимо и мало фантазије, и она је нека врста апсурда ... А кад треба да уђете, ви изађите и тако редом из собе у собу, контра претходном.

ОН: Али кад се већ једном изађе, па хоћемо да уђемо, куда ћемо онда изаћи?

НЕКО: Снађите се већ некако! Важно је да све буде анти. Ево вам, ипак овај Аристотел, имате и других драмских наклапала, погледајте мало: Што год видите да они раде и препоручују ви радите контра. Ја сада нестајем ... Пазите: не одлазим, већ нестајем.

ОНА

и ОН: Нестајте са срећом, господине Неко!

Они сад настјављају свој њрекинууии њосао.

ОН: Јеси ли наместила сто?

ОНА: Јесам. Можемо да спавамо.

ОН: Сад? Јеси ли ти луда? Тек је свануло, нема ни пола дана.

ОНА: Баш зато. Сад нико не спава. Биће то анти ....

ОН: Негирам такво мишљење. Оно у основи има једну неприродну концепцију.

ОНА: Говориш као да можеш бити паметан!

ОН: А што ти је сад потребно спавање?

ОНА: Нек ' сви гледају ... Ето га, неће! Хтела сам да то што речем испадне са најмање везе са било чим, али нисам успела да испадне (ни) довољно бесмислено.

Крајика сѡанка.

ОН: Киша ће.

ОНА: Лепо је време.

ОН: Могуће.

ОНА: Неће бити.

ОН: Ајд ' сад!

Ојейи љуѡање.

ОНА: Зашто нам сад дијалог некако запиње?

ОН: Ко ће га знати!

ОНА: Ти! Требало би да знаш,

ОН: Заборављаш да деламо по смерницама бесмисла.

ОНА: Ово би ипак могао знати.

ОН: Могао? Онда ти не знаш... Све што треба да радимо, то је да радимо контра.

- ОНА: *(Плачно)*
Не треба ту да радиш контра. Ти контра треба да радиш на позоришним стварима. На жалост сам и постала. Ти си криво покопчан!
- ОН: Можеш слободно да вичеш и да се дереш до миле воље. Ја не могу да се љутим.
- ОНА: *(Очајно)*
Не можеш!? Па шта ћемо онда да радимо. Како ћемо живети без љутње. Свет, по чијем смо угледу и ми, ма и антидрамски концептирани, не може да живи без увреде и срџбе. Како ћемо да се мичемо!
- ОН: И не треба да се мичемо!
- ОНА: Треба! Треба! Господин Неко, пре но што је нестао, дозволио је да се крећемо. Чак је то изричито препоручио, чак и наредио ... Ти си све позаборављао! Шта да радимо сад?
- ОН: Па и да нисам заборавио, каква корист од тога?
- ОНА: Откуд ти знаш каква корист би била? Ти си то заборавио, ти и не знаш шта је то. И не можеш ни да процениш вредност ствари за које уопште не знаш ... које си заборавио.
- ОН: Али ја... ја ако се потрудим, могу да се сетим тих ствари.
- ОНА: Не можеш. То не може нико.
- ОН: Може баш мени да пође за руком.
- ОНА: Не може... Али ако ти можеш да се сетиш тога, онда ти то ниси ни заборавио.
- ОН: Заборавио сам, сигурно сам заборавио. Сигурно!
- ОНА: Ниси заборавио, ниси, видим ја!
- ОН: Јесам, кажем ти. И сетићу се опет!
- ОНА: Нећеш. Нећеш моћи.
(Нагло њојлашено)
А чега треба да се сетимо?
- ОН: Ето, сад си и ти заборавила.
- ОНА: Шта ћемо сад?
- ОН: Покушаћемо да се заједнички сетимо.
- ОНА: То не иде. Ни то још нико није могао!
- ОН: Опет она. Нико. Шта није?

- ОНА: *(Очајно)*
Па то, да се сети.... Не треба више ни да се сећамо... У ствари, ничега није ни било. Ничега нема!
- ОН: Ти сасвим губиш наду. Немој!
- ОНА: Ништа не губим. Јер ничега није ни било.
- ОН: Ја ћу сам....
- ОНА: Шта то?
- ОН: То што ти не можеш.
- ОНА: Много ја што шта не могу.
- ОН: Разуми, сетићу се ја тога чега ти не можеш да се сетиш.
- ОНА: Боље ми помози да ...
- ОН: Нећу да ти помажем ... Сећам се! Хоћу, сетићу се!
- ОНА: Не сећај се! Помози ми!
- ОН: Нећу! Ни по коју цену!
- ОНА: Кад већ размишљаш, помози и мени! Својим мислима...
- ОН: Нећу! Нисам луд! Зашто само ја да мислим! Мисли и ти. И ти си јунак ове драме, као и ја. Зашто само ја да мислим! Нећу ....

Изненада ујада њ. Неко.

- НЕКО: Шта се догодило?
- ОН: Ништа се није догодило.
- НЕКО: Како то?
- ОН: Па рекли сте: ништа не сме да се догоди.
- НЕКО: Али ипак се нешто десило....
- ОН: Није, кунем вам се, није.
- ОНА: И ја се кунем. Ништа се није догодило.
- НЕКО: *(Повишено)*
Не закљичите се! Ко вас је научио да се кунете. И где сте то само стигли да научите! Упамтите једном, једном за свагда: не смете се клети. ви нисте Хамлет да се закљичете како ћете осветити убијеног оца...
- ОНА
и ОН: *(Са сипрахом)*
Нисмо знали. Нисмо знали. Нећемо други пут.

- НЕКО: Добро, добро... А сад на ствар! Шта се догодило, због чега сте дизали галаму?
- ОН: Она ме је убеђивала да се нећу моћи сетити онога што сам заборавио. А ја могу да се сетим и онога што нисам заборавио, а камоли ...
- НЕКО: И онда?
- ОН: И онда ме је терала да мислим и за њу. Нисам луд да мислим за двоје! Због чега да се замарам. Треба да штедим своје умне снаге.
- ОНА: Он је обећао да ће ми помоћи и зато сам га терала да мисли.
- НЕКО: Е то већ нисте смели! Довољно је што је обећао да ће вам помоћи.
- ОНА: Ви никако да разумете: ја сам њега терала да мисли о томе како ће помоћи и себи и мени.
- НЕКО: А.... Па што нисте то урадили?
- ОН: Нисам хтео.
- НЕКО: Зашто нисте хтели?
- ОН: Нисам хтео из ината. Лепо, заинатио се и нисам хтео.
- НЕКО: Чекајте! Па и себи бисте тиме помогли.
- ОН: У томе и јесте ствар. Ни себи нисам хтео да помогнем...
- НЕКО: Због чега? Да није зато што бисте тиме помогли и њој?
- ОН: Не знам! Можда и због тога!
- ОНА: Не слушајте га! Видите да не зна шта говори.
- НЕКО: Нека, нека, да видимо баш како ће се одмотати... Да видимо до краја ...
- ОНА: Дођавола! Ја сам се много боље осећала у старој драми. Знала сам лепо како се зовем, шта треба да радим, а шта не, шта има смисла а шта нема. А у овој анти – баш ништа.
- НЕКО: Ви сте нечим незадовољни?
- ОНА: И јесам! Довде ми је дошло! Нећу више да се занимам ситницама.
- НЕКО: Немојте, молим вас да посумњам у вашу интелигенцију. Сви модерни теоретичари тврде да су ситнице у ствари крупне ствари ....
- ОН: Слажем се, слажем се, слажем се....
- НЕКО: Са чим? Са овим мишљењем?

ОН: Са овим се слажем: да су ситне ствари крупне, и обратно; да су крупне ситне; да су ружни леви, леви да су ружни ... И јесу! Да су луди паметни, а паметни луди. Да су људи звери, а звери да су ... Условно се слажем, приближни су им људи ... слажем се још и више: да постоје они који не постоје и да они не постоје који постоје. Ја постојим, ви постојите, они постоје и не постоје ... Сви постојимо и не постојимо.

ОНА: Његов се механизам убрзано окреће. Сад и то, боже!... Не би се то нама, личностима, догодило у класичној драми ...

НЕКО: Опет ви! Али ви заборављате да нисте личност!

ОНА: Како нисмо? Да шта смо?

НЕКО: Нисте, у једну руку.

ОНА: Нисмо у једну, велиш, руку. А у другу?

НЕКО: (*Врда*)

Па то се зна. Ви делујете неодређено, рекао сам.

ОНА: Зашто нас не бисте макар мало одредили? Овако не знамо докле ћемо дотерати. Видели сте га шта говори!

НЕКО: Добро, одредићу вас ... Али само под једним условом: да и даље останете антидрамских расположења!

Она радознало очекује,

Он и даље незаинтересовано блуди, удаљен од њих.

ОН: Живот је неодређеност. Ми смо неодређени, ви сте неодређени, они су неодређени ...

НЕКО: Говорите брже! Можда ћете престати да се понашате овако, можда ћете истрошити овакво понашање ... – Не би било згорег да направимо малу паузу.

ОН: Може паузу, може... Ми правимо паузу, ви правите паузу... они праве ... шта праве? Ништа не праве! ... Шта хоћете да објасните?

НЕКО: Хоћу да кажем, вас двоје морате опет бити нечим детерминисани. Врло се лако понесете неконтролисано.

ОНА

и ОН: Реците одмах, чиме?

НЕКО: Ах, не! О томе можемо после паузе!

ОН: (*Сїроžo*)
А да ви нас не обманете? Да не шмугнете куда и оставите нас овако половичне, упола саздане. Реците одмах то што имате! Говорите!

ОНА: Хвала богу, најзад му прорадила логика у мозгу!

НЕКО: (*За себе*)
Личности напаствују писца .... – Добро, могу вам рећи и пре паузе ... Имате ли ви собу?

ОН: Имамо, је ли да имамо?

ОНА: Имамо, знаш да имамо.

НЕКО: Е, добро! До сада сте говорили шта вам прво падне напамет, одсада ћете као материјал за своје дијалог моћи, смишљено, употребљавати сву грађу из ваше собе, огледало, ребра радијатора, тепих, кревет, столњак, па и намирнице, иако су оне нешто нестално, нешто што се доноси сваки дан споља. Једном речи, све што може да буде сврха вашој радњи ... Пардон, каква радња, враг однео и радњу .. Вашем бивствовању, хтео сам рећи. – Разумете ли?

Она и Он скачу весели до лудила.

ОНА: Већ смо мислили ... да смо осуђени на умирање на чисто антидрамској столици ... Ох, ох, ох ....

Играју и даље.

*“Играјмо, играјмо, игра није скупа,
ко не уме да се игра, на челу му руца...”*

НЕКО: Чујете ли, још нисам све рекао! ... У вашу собу може да дође још когод, у посету разумете.... Али, само у посету! Немојте да примите кога на стан, или да мењате собу, или направите било какав заплет ... Унапред да вам кажем, од тога нема ништа. Можете са понеком особом да поразговарате о соби, или уопште да се поразговарате, али даље ни макац! Уосталом послаћу вам ја сам коју личност ако је успут мој дух успе где да породи ....

Они и даље играју, ђолку, иако нешто.

НЕКО: Али чујте још нешто! Досад сте живели у безименој земљи, сад ћу вас мало више конкретизирати: од овог тренутка ви сте социјалистички грађани!

ОНА: И треба ли да мењамо имена?

НЕКО: Како да мењате имена? Па ви и немате имена?

- ОН: Она мисли: да ли треба да мењамо начин ословљавања: са “господине” ипак не иде тамо!
- НЕКО: А на то сте мислили! За то се не брините! Наставите ви само по старом, и они се опет тако ословљавају ... Е, сад кад знамо на чему смо, можемо направити малу паузу.
- ОН: Нама је свеједно!
- НЕКО: Вама јесте, али није мени! И да ви нећете, ја је правим... Пауза!
- НО: Јеси ли све пребројала?
- НОА: Приближно.
- НО: Одговарај јасно, сад смо још сами!
- НОА: Да, сами, ал’ може неко прислушкивати!
- НО: Неће знати о чему се ради.
- НОА: Ко у то може бити сигуран!
- НО: Немој да опет заплићемо!
- НОА: Ти си и онако заплетен, можеш се само отплести.
- НО: Видиш, сад би требало да се наљутим. Видим ти злу намеру у очима, али у томе успети нећеш!
- НОА: Па рекла сам ти: приближно. Зар ниси разумео?
- НО: Приближно!
- Кораџи. Па ојейи кораџи.*
- ПОС: Не узнемирујте се ништа! Ја сам то!
- НО: За себе ви јесте ја. Али за нас ви сте непознати.
- ПОС: Хоћете да кажете да нисам славан?
- НО: Ништа ја нећу да кажем. Уђите и представите се! Уосталом, не морате се ни представљати ... не морате ни ући, ако нећете...
- ПОС: Ви, господине ... чије име још не знам .. то сте добро рекли.
- НО: Шта сам добро рекао? Мени нису потребна ласкања...
- НОА: Нека господин уђе, већ ћемо се некако објаснити.
- ПОС: Хе, хе! Па то јасно и без објашњавања. Многе ствари да би биле јасне потребно је претходно објаснити – ово моје не мора!
- НО: А због чега то ваше објашњавање није потребно објашњавати?

- ПОС: Па то је јасно!
- НО: Чујте ви, ако још једном будете казали да је нешто јасно што то очигледно није, видећете како ћете се провести! Како можете нејасне ствари називати јасним?
- ПОС: О ви се канда љутите!
- НО: Избаците оно “канда”! Оно вам није потребно.
- ПОС: Ала сте ви заобилазни у саопштавању!
- НОА: Уђите, после ћете ... Добићете свако своје.
- ПОС: Да ја не добијем и што није моје?
- НОА: Али, схватите, не можете остати на вратима. Морате или ући или изаћи. Не можете стално стојати на вратима!
- ПОС: Кажете да уђем ... А шта мислите: да ли ја морам да уђем и да ли је то моја ствар?
- НОА: Ваша је, свакако да је ваша!
- ПОС: Наравно, да је моја, могу да уђем, а могу и да не уђем. Ја сам лободан човек. Могу ући, а могу и не ући ...
- НО: Може вам се десити да вам та слобода буде одузета.
- ПОС: Варате се, пријатељу! Ово мени нико не може одузети, најмање ви! Јер шта бисте ви могли урадити? Могли бисте се наљутити и затворити ми врата испред носа. Могли бисте ми при том – не дај, боже – и озледити нос. Али ви бисте у том случају постали роб, управо заробљен ....
- НО: Вама се може десити да будете да будете заробљени ...
- ПОС: Полако, полако! Управо срљате у заробљеништво ...
- НОА: Огрћете се неким тајанством. Да не располажете чаробним штапићем? Можда имате и чизме од седам миља?
- ПОС: Не, госпођо, ходите путевима великих неспоразума и речницом врло плитке ироније. Господин мене може учинити неслободним једино ако послуша своју љутњу. Али уколико он њу послуша, он ће постати њен роб. Желите ли да будете заробљени на такав начин?
- НОА: Ви интересантно закључујете. Уђите, годиће нам ваши закључци!
- ПОС: Да ли би то згодно било после овог нашег ... мисаоног двобоја ... овог двобоја лексичким оруђима ...
- НОА: Ви докажете да је и то могуће!

- НО: Будите слободни, одлучите се! ... Не желим да се нађем као заробљеник. Приложићу сав свој новац да се испишу химне разуму. Он се с победничким ореолом враћа са бојишта где је водио неравну борбу са афектима, својим смртним противницима.
- ПОС: Добро, добро... Размишљам да ли сам досад добро усмеравао своје поступке. Да ли ви можете из њих добити одређену слику о мени. Другим речима, да ли сам се добро дефинисао, јер знате, ми слободњаци, ми се дефинишемо својим поступцима ...
- НОА: О господине, усхићена сам вама! Ви сте изврсна дефиниција!
- НО: *(Пошћо је Пос најзад ушао у њпросјорију)*
Добро сте решили да уђете. Мене су увек нервирале напола – ствари ...
- ПОС: Пре него што вам се представим одговорите ми једно, ја само не трпим немотивисаност, зашто ви ваше ствари излажете на позорницу туђих погледа? Није згодно отворати своју унутрашњост. – А сад да се и даље не би објашњавали, и у овој слободи и стотинама могућности одвијања ствари некако опет не клизнемо на низбрдицу, да вам се представим: Ја сам Посетилац, скраћено *Пос*. По занимању сам коментатор и оцењивач. Рођен сам у невреме. Живим спреман на тешкоће, кад год их неко само помене. То ми је једна од најомиљенији навика. Гледам да урадим ...
- НО: Е, извините: зашто ви сад износите ваше унутрашње послове?
- ПОС: Ја то по слободи одлучивања – тако сам се сад решио на ову од толико постојећих могућности. У животу постоје могућности. Никад не могу бити све искоришћене, могу само неке. Ја нисам, на пример, могао да истовремено уђем овамо и да не уђем.
- НОА: Наравно, то нисте могли.
- ПОС: А шта мислите да ја уопште нисам дошао?... ни наишао, ни стао да разговарам са вама? Ви и не бисте знали да је један овакав сусрет могућ! Колико ствари има, знам ја то, за које не знате ни да постоје.
- НО: И дозволићете: Колико тек постоји ствари за које ми не знамо да постоје, а за које ви не знате да ми не знамо да постоје!

- ПОС: Сасвим на месту! Интервенција по диктату запажања. Изврсна и одсечна опсервација. – Али о случају и могућностима ја вам још више могу рећи ... шта мислите, захваљујући чему ви постојите?
- НО: То ни ви не знате!
- НОА: Куда ви одосте!
- ПОС: Ни близу то није једноставно као што ви мислите да јесте. Ето рецимо, од чега сте ви постали? Од двоје родитеља. Они су се, као и сви родитељи уосталом, срели скоро сасвим случајно. Значи ви постојите захваљујући срећном стицају о колности, најсавршеније творевине.
- НО: Да ли бисте пристали да та ваша објашњавања осиромашите врећањима?
- ПОС: Добро де .... Можемо и у таквом сиромаштву да радимо ... Него да наставимо. Негде давно у прошлости срела су се два бића.... Срело се више таквих парова ... И сви су они те њихове сусрете узимали доста неозбиљно да ме страх хвата кад на то помислим. Они су се тако неодговорно понашали у том свом пословању, нимало нису помишљали шта може све бити резултат тог њиховог разговарања и шаљења. Уосталом, много што шта се тако дешава на свету. Све је безвезна свакидашњица, нимало сјаја, све прекрива танак слој прашине. А кад све то одмакне у прошлост и, добивши своје последице, постане узроком каквог збивања, све то добија и историјски значај.
- НО: Ви шлајфујете, што ће рећи, окрећете се на празно. Каквом закључивању хитате са таквом гомилом дотичног материјала?
- ПОС: Не журите! Наш разговор има карактер анализе, то смо се већ договорили и споразумели. Ако нисмо, можемо се договорити...
- НО: Али ви голицате! Ја морам бити радознао.
- ПОС: Казао сам вам: ви морате бити слободни. Одстраните то што чепрка по вашој радозналости .... – Почели смо издалека, а тако смо могли почети и изблиза ... од вашег најпредходнијег узрока. Ваш отац је могао ...
- НО: Ха, ха, ха ....

ПОС: Ви се смејете!

НОА: Разумем зашто се он смеје. Није ништа страшно, само ви наставите!

ПОС: Ваш отац је, рецимо, имао више љубави. Сигурно није сам баш начисто због чега се оженио баш вашом мајком. Али, ето, оженио се и – настали сте ви. Али он се могао, исто је тако могуће, оженити и другом. Тада као резултат тог брака не бисте настали ви, него ... неко други, трећи или десети ... Отац вашег оца могао је направити сличну ствар, отац његов такође и тако све до Адама. Адам на жалост није могао да бира, није био слободан. Могао је и он у неку руку да буде пробирач, то јест да не бира и да остане без Еве, али њему је изгледа више било стало до ње но до слободе .... Замислите у колико је колотечина могла потећи ова наша историја. А њој се због нечега свидео баш овај пут којим је потекла, ко зна због чега! Интересантно, зар не? ... Е, сад опет да се вратимо на вашег оца. Ви се опет смејете!

НО: Уздржавам се, можете спокојно наставити!

ПОС: Ваш отац је, као што рекосмо, могао имати уместо ваше мајке неку другу жену. Тада не бисте настали ви, што такође напоменусмо, већ неко трећи, а можда и десети, у то се већ не можемо упуштати. Шта мислите, да ли би тај, што захваљујући вама није допутовао, био талентованији од вас, бољи, паметнији? Онда би ваш отац по њему постао славан. Кад би тако било, ваш отац – наравно, кад би могао тога бити свестан – имао би разлога да се каје ... Али тај могући, neroђени син вашег оца, или ваше мајке са неким другим човеком, можда би био и страشان разбојник. Као разбојник, он би можда убио некога чија деца сад поседују некакав висок положај. Како би он тога човека убио пре него што би му се деца родила, тиме можда онемогућио да њихови даљни или ближи наследници не потпишу пакт или објаве рат ... Испало би да би тај могући разбојник, само могуће рођен, својим злочином спасио човечанство. – Мене необично занимају такве комбинације. Понекад се и заплачем над могућом несрећом, над несрећом која ме је можда могла задесити... А понекад ми дође да се убијем што се нешто није догодило, а могло је! Кад је могло ово, могло је и оно! Али неко чвркнуо прстом и догодило се баш ово!

НО: Тако сте и ви могли остати neroђени.

ПОС: Тако велике речи изговорили сте обичним гласом! Знате ли ви да вам ни сад, кад већ постојите у времену и простору, не сме тако шта бити свеједно. Онај мој, не знам шта ми спада, тај што се могао родити у комбинацији другог брака, то је мој смртни непријатељ. Његовим настанком ја бих готово аутоматски био осуђен на смрт и то још пре рођења. То мора да потресе човека.

(Скоро њлачно)

Он је мој смртни непријатељ....

НО: Ко, забога?

ПОС: Тај, тај што се није ни родио. Ја га мрзим. Ми морамо мрзети непријатеље. Морамо, макар оне смртне ... морам се одмах помолити св. Случају за спас свог живота ... Да ми се оно догодило, замислите да ми се догодило да нисам ни рођен ...

Но и Ноа ља умирују.

ПОС: Свети Случају, Ствараоче, који си, што у овом тренутку није посебно важно, који си саздан на принципима измишљања и заваривања, који стојиш изнад свију нас и о коме ми знамо колико и о крапинском човеку, молим се теби, свети Угодниче, теби који си налик на све што живи у нашем планетарном систему, по чему би ти, овако судећи, био немогућа творевина, комбинација, гвоздензуба са хиљаду глава и још више ногу, с ликом човека, с репом од миша, ногама камиле... Али опрости, свеугодни ствараоче, ја претерах у својој екстази. Ти стваран за сва времена, на чему ти ја завидим и не завидим, због чега, нећу ти рећи, теби који си ми помогао, ја ти се захваљујем до краја животне стазе, коју би могао бар нешто више да продужиш. Било би zgodно кад би са ње уклонио шљаку и посуо је неким квалитетнијим грађевинским материјалом. О ствараоче свемогући, понизан ти је резултат једне од толико могућих комбинација.

(Тренујућак љуљања у екстази)

Почео сам да му се молим, а испало је да сам га више вређао
.....

НОА: Ви тако интересантно поступате да вас човек уопште не може разумети.

НО: Збунили сте нас.

- НО: Можеш ли да прекинеш твоје континуиране изливе одушевљења?
- НОА: Код овог последњег сви се прекидамо... Оно је увек и прво и последње.
- НО: Чиста рефлексија којој овде није место. Зар не видиш да то није везано са драмском радњом? Ти сад имаш улогу домаћице.
- НОА: Не мора ни да буде везано. Ово и није класична драма. – О господине Пос, ви само изволите сести. Ја се често тако занесем. Повуче мисао, па ме носи, носи, заборавим где сам.
- ПОС: Ја тако шта никад не заборављам. Сад рецимо тврдо знам да сам на столици. Ако ме и даље питају, одговорио бих да је столица направа на којој се седи. Не може, осим ако није нужно, на њој да се стоји.
- НОА: И не бисте се збунили?
- ПОС: А, не!
- НОА: А да сте у кревету?
- ПОС: Хоћете ли да будете прецизни? Да ли мислите у кревету или на кревету?
- НОА: Обоје, обоје. И једно и друго.
- ПОС: Дозволићете, још једну прецизност молим: у мом или у туђем кревету?
- НОА: Е, сад већ не разумем! Збунили сте ме ... Ви само одговорите, није важно ако вам је нејасно питање.
- ПОС: У том случају ћете добити и нејасан одговор.
- НОА: Зар је и то важно, па се и око тога треба препирати!
- ПОС: У реду, у реду! Онда одговарам: видите, ја у кревету спавам.
- НОА: Само то?
- ПОС: Па да! Али уједно се и одмарам.
- НОА: Ви сте врло погодни за разоноду. Ах, то је веома занимљиво!
- ПОС: Умем понекад још и бољи да будем. Сад није баш мој тренутак.
- НОА: А тако! Шта тек онда радите, кад сте и сад показали обиље духа!

- ПОС: Онда ... онда, да кажем, дефинишем ствари. Имам ту луду пасију да објашњавам. – Ваша соба није лепа!
- НОА: Али забога, господине Пос, како то сад наједном ... Били сте до овога часа љубазни, а сад ....
- ПОС: Молим, молим! Пустите ме! Хвата ме она моја грозница у којој све запажам и све желим да објасним ...
- НО: Ви нам можете објашњавати извесне ствари, то дозвољавамо, објашњавати извесне односе у току збивања, али не смете дирати у наш понос! С каквим правом тврдите да наша соба није лепа и на основу чега, молићу лепо?
- ПОС: Сказалка на скали нашег темперамента могла би мало мање да скаче ... Шта ту има узнемиравајућег? Мени је неки дан један пролазник рекао у парку, кад је застао крај мене, да мој сат просто не уме да куца културно. И ја сам оћутао... Другом приликом, један мој сустанар опет стално је пазио на то да његов кључ стоји у кључаоници врата наше собе. Говорио је како то његовом кључу далеко интелигентније пристоји него мом. И ја сам оћутао! Ја сад никога нисам хтео да вређам, хтео сам напросто да констатујем извесно чињенично стање.
- НОА: Да, али те ваше констатације нас и вређају. Због чега наша соба не удовољава вашем префињеном укусу? Ајде, реците! Смели сте с ума да сте у нашој кући и да сте наш гост!
- ПОС: *(Смирено)*
Очигледно се ради о једном неспоразуму. Увреде и слична осетљива осећања треба искључити из једног просто комуникативног разговора као што је овај наш.
- НОА: Добро, ми их искључујемо, али морате признати ... заправо, морате рећи шта сте намеравали кад сте започели то са нашом собом?
- ПОС: Ево о чему се заправо ради: кад бисмо упоређивали вашу собу са .... рецимо са мојом собом. Поређењем у детаљима ваша би однела велику превагу. Сад још боље пазите, бићу суштинскији и деликатнији у закључцима. Ваша соба и поред свих својих украса показује један битан недостатак. Да је мање украшена, другим речима, да је мање лепа, била би лепша .... И обрнуто: што је више лепша, ружнија је! Ја сам човек који уопште не прави парадоксе и стога немојте мислити да их ја овога пута правим! Ваша соба је просто напросто сувише тендециозна, она хоће сваким детаљем да каже: Ја сам лепа ја идем у највишу категорију лепоте!

Тиме она, и поред извесне лепоте коју без сумње поседује добија крупну ману. Она хоће свим силама. Она хоће свим силама да пређе у виши разред. А у том више разреду она заузима, отворено да кажем, најнижи степеник, она је ту просто улез. Моја соба, напротив, мање је хвалисаво расположена. У нижем разреду она заузима највише место. У општем поретку ствари, да се тако изразимо кад већ не можемо друкчије, ваша соба је лепша, боља, чак прилично боља, али посматрано очима обичног посматрача ваша соба не ваља ...

НО: Јесте ли ви због тога дошли: да хвалите своју собу на рачун наше?

НОА: Господине Пос, страшно сте нас понизили. Ви не знате колико смо ми полагали на ово мало ваздухом омеђеног... ваздухом испуњеног простора. То је све што имамо. Ми смо само унутар ове собе. Ми ван ње и не живимо. Ван ње не постојимо за свет ... А ви, ви сад све разористе. Ви мора да сте целат из неке старе драме.

ПОС: Ха, ха, та су времена прошла: нема сече, нема убијања! Па ми смо водили само разговор. Ја сам тако на пример могао рећи да вам лавабоа, де, де, знам да га немате, али кад бисте га имали, нема довољно наглашене беле снежне облике. Ја сам љубитељ дефиниција и резонер. Ето можемо да се препиремо и око лавабоа – рекао сам да не мења ствар ако га немате! Разговор у ствари врло ретко успева да задржи везу са оним на шта се односи, он је најхетерогеније биће које постоји. Почне било чим, с ракетама и звездама, а заврши подераним и неопраним гаћама мог деде!

Кораци. Уи́ада задихано Гос.

ГОС: Ја сам Гос, скраћено од гост.

ПОС: *(За себе)*
Сви патимо од представљања ...

НОА: Добро нам дошли! Желите ли да разгледате нашу собу?

ГОС: А има ли шта интензивно да се доживи?

НОА: О и те како!

ГОС: Ја сам обожавалац интензитета. Стога и волим да идем стално по гостима, или, како ви то господа кажете, да правим посете... Неочекивања, изненађења, то све узбуђује, прожима и ствара у мени интензивне дрхтаје. А ја сам до лудила заљубљен у интензитет!

- ПОС: Па ви онда нисте слободни! Ви сте жртва своје страсти!
- ГОС: Јесте, јесте... Тако му дође донекле, али само донекле! Рекао сам, ја сам заљубљен у ту своју страст. Ма ме држала и заробљеним, ја је волим, ја се с њом осећам као слободан. Она је моја љубавница ... Уживам кад ме нешто снажно прожима. Није важно које је врсте осећај, важно је да је снажан ...
- НОА: Добро сте дошли, у прави час, како би се традиционално рекло. Ви ћете нам бити судија! Имате да пресудите да ли је наша соба лепа или, или како то ви можда кажете, да ли делује интензивно!
- ГОС: *(Посмајтра)*
Па... има елемената тога... Пустите ме мало да осећам, да се за тренутак препустим интензитету!
(Прошјежући се као као да се шишира пријатном топлом водом)
Казао сам већ: волим ићи по гостима. Онда непрестано мењам подлогу осећањима. А кад се подлога измени осећања се узбуркају ... и ... и ... и .... интензивно сам заљубљен у ту своју страсност. Волим да доживљавам ...
- НОА: И .... како сте ... како наша соба делује на вас?
- ГОС: Не прекидајте ме контролом вашег разума! Молим вас!
- НО: Пустите човека док се сав не прожме!
- ПОС: Видите, он се на тај начин дефинише.
- НО: Оставите бар за тренутак вашу мудрост на страну!
- ГОС: *(Још увек у екстази)*
Готово, ох, ох, нестаје ме! Ваша соба има изузетно невидљиве шаре. Какви дивни ћошкови! каква дивна просторија, коцкаста просторија ... дивна тачније речено, сва у облику паралелопипеда! Одмах ми се привиђа и лавабо.... Јао, какве беле снежне обрине! ....
(Као кад човек скине флашу са усња, одахне)
Готово, већ ме мање занима! Попио сам све утиске ....
- НОА: Шта, није вам се свидела?
- ГОС: Јесте, јесте, није да није! Нарочито у првим тренуцима интензивирања...
- НОА: Шта вам је то?

- ГОС: Тако ја зовем онај део у процесу мог доживљавања кад осећаји крајње интензивни улазе на врата свих мојих чула ... Ваша соба је у сваком случају лепа, чим је могла постати узроком овакве последице, хоћу рећи узроком овако интензивних потреса ...
- НО и
НОА: (*У исти мах*)
Шта сад велите, господине Пос?
- ПОС: Хм, сматрате ме за несталног ... Зар да ја одмах после господиновог излагања променим своје мишљење?
- НОА: Али видели сте, он је интензивно уживао....
- НО: Није зановеао као ви.
- ПОС: Да, али је брзо покупио све утиске. Сам је на крају рекао да га већ мање занима. Брзо се заситио ...
- НОА: Господине ГОС, да ли је ово тачно?
- ГОС: Молим, молим, неспоразум је посреди. Стварно ме сад мање занима, али ...
- НОА: Ала се ви брзо одушевљавате и разочаравате!
- ГОС: Немојте пренагљивати! Чекајте да вам најпре објасним ... Ја где дођем утисцима потхрањујем своје унутарње разгоревање интензитета. Зато сам велика луталица: стално мењам средине! Стално чим се на нешто навикнем, одмах то напуштам. Човек чим упозна амбијент, он ... заправо, њему човеку тај амбијент ништа ново не пружа. Све се сведе на човеково унутарње, чисто унутарње без подстицаја спољашњег – мозгања. Спољни утисци имају отада врло мало утицаја, готово нимало. Долази до чамовања, досаде. Зато ја рибарим за утисцима, страсно их ловим. Подгрејавам њима своје унутарње огњиште. Постао сам прождрљивац ... За време нашег кратког разговора безмало сам попио све утиске из ваше собе... За свега неколико тренутака....
- НОА: Ала сте ви жедни!
- ГОС: Бар да ту своју жеђ могу угасити!
- ПОС: Хоћете ли да вам ја ту вашу страст детаљније образложим, да јасније сагледате шта се то у ствари збива са вама ...
- ГОС: А хоћете ли то умети извести интензивно?
- ПОС: Па ... по свој прилици.... вероватно!

- ГОС: Не, не! Ништа нећу да ризикујем! Преостало ми је још да исфантазирам ово нешто могућности интензивирања.... Замислите .... управо погледајте ову сијалицу!
- НОА: Ми ништа не примећујемо.
- НО: Шта бисмо и могли приметити!
- ГОС: Замислите било какву комбинацију с њом! Мени, рецимо, дође жеља, нарочито у тренуцима кад чмавам ... онда ми дође жеља да се ногама обесим о сијалицу и да се стрмо-главо клатим тамо-амо.
(Као да ђа нешто пријатно долица сав се уноси у неко невољиво преживљавање)
Волим осећај интензивног прожимања. Волим тражења, пражњења и олакшавања. Нарочито кад се интензивно спроводе. Не волим .. мрзим одуговлачења и млакост. Ја сам син модерног доба! Моји савременици интензивно све раде. Интензивно и убијају. За секунду, њену стотинку, још и мање, за много краће време, стотине живота прелазе у ништа, стотине хиљада ...
- НО: О чему то говорите!!!
- НОА: Зар вас то можда радује!?
- ГОС: .... Волим промене и олакшавања. То је у ствари од свега најважније. На томе почива закон добра и зла. Нешто нам је добро ако је боље од онога што је томе претходило. Стварна вредност мало је у питању.... Нешто нам је зло ако је, опет, горе од онога што је томе било претеча. Баш тако! Због тога најбаналнији тренуци могу бити тренуци уживања, а некад вам најобилније и најокусније јело .... Пустите ме, интензивно говорим, уживам, видите, све чешће наглашавам ствари, у мени нешто дрхти, окреће и покреће снажно ... Најобилнија јела могу вам постати узроком најтежих и најгнуснијих гађења. А кад се празните у једном дискретном склоништу, скромно и стидљиво обележеном са ВЦ, осећате се изванредно блажено, јер се ослобађате једне велике неугодности и ... неугодности, тачније речено, телесног кулечења и мучења ... Још када интензивно изведете, па онда снажно тргнете воду ... да господа оду ... и вода интензивно однесе, шумно, оно што вас је толико патило ... Ето, видите, најобичнија баналност, а какав доживљај! Како је некад мало да се доживи много! Да се доживи нешто интензивно! Мало је потребно и да човек буде велик. За то треба само да неко буде мањи од њега .... Онда онај

нешто већи почиње још више да расте, да се надима ... Ох, ох, ох! Ја сад одлазим пун доживљеног. Преостали утисци нису више кадри да ме подстакну на нешто снажније. Ви се задовољавајте њима, ја још живим од покупљеног. Нешто се у мени креће и окреће, изазива пуне осећаје ... Довиђења, драги моји узрочници, довиђења!
(Оде)

ПОС: Ето видите, и он живи по једној од дефиниција ...

НОА: Ви све подвргавате вашим нормама.

НО: Хоће своју памет да попне изнад свега. Увек је његов мозак са изложбом дефиниција отворен публици... А да мене ви, господине љубитељу дефиниција, да ли сте када дефинисали стрпљење?

Тренуџак ћушања.

ПОС: Јесам и то, али само дефинисао. У стварности, врло ретко долазим до њега.

НО: Е, и ја ћу да вам га кажем – дефинишем!

(Сав важан)

Стрпљење је особина мртвих коју понекад себи приписују и живи. – Закључите нешто из тога! – Не, ви то не умете!

ПОС: Па то би значило да сте и ви мртви, пошто сте стрпљења досад, углавном, имали. Цело време ви сте са прилично стрпљења слушали моја расподелања и овога господина, да не кажем друга, што је малочас отишао ....

НО: Да, али то истовремено значи да сте и ви мртви: имали сте, и то много, стрпљења да цело време слушате самог себе ... Моја стрпљивост је мања, био сам само обазрив према другом, што ће рећи Вама! Ваша је, просто смешна! Човек да дозволи да га мучи нека будала која је унутар њега самога ствар невероватно чудна! Какво ви стрпљење имате: С каквим сте ви стрпљењем слушали самог себе!

ПОС: Станите! Станите!

(Овај засїане)

Гледајте право! У очи ми гледајте! ... И ... Ви сте готови! .... Губи свест ....

НОА: Забога, господине Пос, шта му се десило? Ах, ах, драги! Но!

ПОС: Оставите га на миру! Ако сам не дође себи, нико му више неће помоћи.

НОА: Али шта се збило с њим? Је ли опасно?

- ПОС: Ништа! Ухватила га спекулација и сасвим га опила. Добио бољку ... као и ја, само док мене константно држи, у благој форми, њега је ухватила у снажном наступу. Цело човечанство болује од тога, огрезло је у ту бољетицу ...
- НОА: Али, господине Пос, о чему то говорите? Авај!
- ПОС: Умирите се, госпођо Ноа, није то у суштини ништа страшно, само форме незгодне добија.
- НОА: Мислите ли, може ли му још горе бити?
- ПОС: Не, не! Друго сам хтео да кажем. Данас сви људи, рекао сам већ, пате од те мане. Пођу од тога да доказују нешто и кад им то за руком пође, кад им се учини да су то сјајно извели, мисле да су бог зна чим задужили човечанство и цео свемир, обузме их нека несвестица у којој постају неми и глуви за остали, за преостали део света, да будемо адекватно изражајни ... Та грозница ... она је врло ретко овако снажно испољива, мислим тешко је уочљива ... зове се Сујета.... Од ње се људи најлакше опијају ... Оставите га на миру, сам ће доћи себи!
- НОА: Ах, боже, ваљда ће се све добро свршити!
- ПОС: Само мирујте! Ово сигурно није први пут да му се то десило, само ви то раније нисте примећивали. А можда није ни имао досад овако карактеристично наглашен и изражен напад сујете .... Та бољка одавно хара човечанство, још од његових почетака. Одувек су ти двоножни створови волели да доказују како су црне ствари беле, а беле – црне .... Своју мисао су тако поставили да никако не знате за шта да је ухватите – да ли за реп, да ли за главу, јер изгледа да је њој реп у глави, глава на репу. Постали су досадна зановетала ... Пошто никад ништа није могло, и не може, да се докаже до краја, обрекли су да сваки од њих у неку руку има за право.... Измислили су оно “зависи како се узме”. И ја сам један од тих!
- НОА: И ви? .... Али, ви бар признате!
- ПОС: Само понекад, кад видим себе у другима. Никад не могу да окривљујем себе као себе, већ увек као друге. Наша личност је недостижна планета, сјајност од које све зависи ... за такве ми себе држимо ... Од појединаца дивљака удружили смо се у друштво. После смо почели да говоримо како друштво гуши личност, појединца. А кад се јединка осами, тумачимо: она пропада од самоће. Чувамо се да не ходамо

много, заморићемо ноге, али не смемо их ни чувати сувише, закржљавиће нам удови ... Значи средина ... Они је зову златном, а ту најмање има злата, ако га уопште негде има. Боре се за добра, за срећу, за материјална добра, а кад их добију, онда се туже на досаду и убеђују Гладнога да му је боље остати гладан, пошто је далеко лепше желети само. Још се ти ... како да их назовем ... поносе овим својим мудрим саветом, својом бригом за људе. – Нисте ли кад видели сујетом хипнотисаног човека? Иде усправан, не мари за свет, он је јединка, главна у сунчевом систему. Хипнотисани сујетом... Ако и призна да је зрно прашине, будите убеђени да мисли на зрнце галактичке прашине, а то може бити и једна од планета планета, и сунце чак! А ствар је у томе што не могу сви бити сунца, мора неко на жалост бити и права прашина. А та права баш хоће каткад да буде све и сја ....

НОА: Зашто сте ви наједном постали гневни и искрени?

ПОС: Ћутите и слушајте сад! Искреност наиђе у тренутку, врло мало зависи од личности којој ће се то десити. Искреност просто навали нечим подстакнута и не жели више да остане унутра ... Те куле од слонове кости обично су пуне пасје зависти. Све што раде, раде да себе задовоље, а миље испред њих осећа њихов нељудски задах који вам говори: то сам ја, смиловаћу се, јадници, опростићу вам свима што сте ме увредили својим постојањем ... Он увек великодушно наступа на свој начин, прашта понешто и тиме још више себи диже цену. И оцу свом ће такав једног дана рећи: “Праштам ти, оче, што си старији од мене, али немој више да ми то тураш под нос!...

Тренућак ћућања.

ПОС: Госпођо, да се ви не љутите?

НОА: Нее... само били сте немилосрдни у неким тренуцима. Ваљда не мислите да смо сви такви?

ПОС: Ви сте били присутни кад ме је савладала искреност ... То штосте чули тако је нажалост ... Госпођо, молим вас да ми опростите! Био сам претерано искрен, нисам смео толико да дозволим...

НОА: Зашто ... ако сте говорили истину? ...

ПОС: Утолико горе ако сам њу говорио ... Тако оштру ...

НОА: За њу се сви залажу...

- ПОС: Да, али више декларативно ... А и боље је тако. Зашто да нас реже кад не мора? Ако је нож оштар, зар да нам то доказује тиме што ће нас убости?
- НО: *(Долази себи)*
О чему смо оно говорили?...
- НОА: Ах, добро му је, опет је при себи!
- ПОС: Ја се не сећам. Ви то треба да знате ...
- НО: Ах, да! Ви сте били стрпљиви да слушате ... заправо, имали сте стрпљења да слушате самог себе!
- ПОС: Видите, одмах сте се сетили!
- НО: Нормално. Ах! Него ви сте код нас у посети, морате остати и на ручку код нас
- ПОС: Каква љубазност опет! Да нисте и о томе размишљали док сте били у несвести?
- НО: Е, сад немојте да будете неугодни!
- НОА: Господине Пос, останите! У вашем друштву ручак ће нам бити двапут пријатнији ...
- ПОС: Јесте ли сигурни у то. А хоћете ли у нити да вам распредем ову нову појаву ваше љубазности?
- НО: Ви изгледа да сте промашили професију. Ви дивно умете прести. Боље би било да сте се запослили у каквој трикотажи ... Извличили бисте нити ни из чега, оданде где оне и не постоје.
- ПОС: *(Озбиљан)*
Нећете да чујете због чега сте љубазни?
- НОА: Но.... реците већ .... кад сте већ почели.
- ПОС: Љубазност је осећање које се може имати само према другоме. Уколико је тај други – ви ме слушате – неко незнатан, цена наше љубазности више скочи. Ми смо увек љубазни само зато да бисмо тим пријатним осећањем – које се у нама јавља само у присуству других – себе орасположили.
- НО: Наздравље! Ни ово вам објашњење није баш лоше. Ако још будете хтели да ручате с нама, можда бисте нам могли да издефинишете и избјашњавате виљушке, ножеве, кашике и остало посуђе ... А и о јелу бисте коју мудрост срочити ...
- ПОС: Покушавате да иронишете. У суштини, ви сте велики љубитељ пријатности...

- НО: Ја! А на основу чега закључујете?
- НОА: Па ако и јесмо, није за замерку.
- ПОС: Хтели бисте да вам за време ручка говорим о које чему да бисте пријатније гутали храну ... Мора да сте велики сладокусци.
- НОА: Господине Пос, ви ситничарите. Ми вас истински позивамо, искрено, како се оно каже ... из дубине душе ..., а ви сад на длаку мерите: шта ће ко добити, ко изгубити ....
- ПОС: Не, Не! То су само она ситна зла која сачињавају основу добра. – И не смем да једем! Ја уопште не једем ...
- НОА: Уопште не једете?
- ПОС: Уопште ...
- НО: Хе, хе, хе, па од чега онда живите?
- ПОС: Од чега живим? Зар мислите да човек живи од једења?
- НО: Зависи на шта мислите сад. У сваком случају, без тога ипак не може!
- ПОС: Нисмо се, изгледа, разумели .... Ствари које се подразумевају не треба посебно објашњавати и на њих тражити време ...
- НО: Ја их не би ни потезао да ви сами нисте настојали да опет испаднете интересантни и обнародовали да уопште не једете ...
- ПОС: Па ја и не једем ништа ... у ово доба дана. Можда три, четири сендвича ...
- НОА: А доручак, а вечера?
- ПОС: Па то се зна!
- НОА: Да ли њих прескачете са неколико сендвича у стомаку?
- НО: Или можда још више ...
- ПОС: Ви се смејете једној мојој навици коју ја сматрам светом и коју управо, чак и против своје воље, одржавам већ толико година. Има ли то смисла – ја сам ипак у вашој кући, сами сте се на то позивали!
- НОА: Опростите, нисмо злонамерни ...
- ПОС: Мислите, да ја будем ваш бајачо, лутка која ће вас забављати, изводити кривине ...

- НО: Господине, могу вас обавестити да се варате. То нама ни на крај памети није било – тако ниско заиста вас нисмо држали! Нисмо ни помишљали на исмејавање ... не, не, ни пошто! Желели смо да живот заједнички ухватимо за траку протицања ...
- ПОС: Није вам, велите, ни на крај памети било! На крај памети није, то сигурно знам да није, могу вам веровати ... али на неком другом месту јесте! ....
- НО: Није ни тамо!
- ПОС: Где тамо? Па ви то не знате, нисте тога ни свесни!
- НО: Не знате онда ни ви....
- ПОС: Ја до тога долазим интуицијом, ви сте покушали путевима разума, саобраћајницама које вас никако не могу одвести до тих области.
- НО: И та ваша интуиција нас и за себичност оптужује. Сад треба ја да побесним. Знате ли да је ова соба крајичак света, посебан свет за нас двоје? ... Ми нисмо у њој ништа трпели што би могло послужити за било какав неспоразум. Љубазност нашу ми смо тренирали да је начинимо савршеном и пријемљивом за сваку особу, а ви у њој откривате само враћање на себе. Хоћемо да вас погостимо, ви нас оптужујете да имамо неке намере које нас представљају у не-симпатичној светлости. Ви све више оптужујете нас, ред би био да и ми почнемо оптуживати вас ... Зашто сте стали на врата да изазивате, зашто сте изводили: нисте хтели ни да уђете, ни да не уђете?
- ПОС: То желите ... Ето, опет ваша радозналост. То је прилично једноставно ... Једна од могућности је на пример и ова: хтео сам да вам разбуктим вашу радозналост, да се упитате: шта значи ово ући и не ући ...
- НОА: Прилично сте успели у томе.
- НО: Ако код тебе јесте, код мене није! Напросто сам се сажалио. Мислио сам: ово је неки ....
- ПОС: Из сличних разлога нећу ни да једем код вас ... Нећу још из једног који вам нећу рећи.
- НОА: Пошто сам и прошли пут ја највише подлегла радозналости...

- НО: Де, одговорите јој! Она цени вашу мудрост ...
- ПОС: Немојте, молим вас, да ми заповедате! Овај разговор може бити заснован само на бази узајамне добровољности и обостраног пристања. Избаците тај оштри и заповеднички тон из ваших реплика.
- НО: Зар око начина изражавања да се препиремо?
- ПОС: Не знам! Ви можете и мислити тако.
- НОА: Господине Пос, не слушајте њега! ..
- ПОС: Немојте ме опет ви доводити у положај даваоца! Ако ја ово што намеравам да испричам, учиним то на вашу молбу – ја ћу бити давалац. А то не желим, ни због вас, ни због мене.
- НОА: Добро, учините како хоћете ....
- ПОС: Из какве предострожности нисам смео да седнем за ваш сто и да ручам с вама ...
- НОА: Забрињавате ме! Шта вам опет пада на памет?
- НО: *(Подсмешљиво)*
Не буди брзоплета, видиш да смишља неку комбинацију!
- ПОС: Нисам ни близу расположења које ми приписујете ... Јесте ли кад чули за функцију последњег залогоја?
- НО: За функцију последњег залогоја? Шта ће ово испасти?
(Ја нисам чуо)
- НОА: Ни ја нисам чула. А зар постоји таква функција?
- НО: Сигурно да постоји. Ако нигде другде, а оно као једна од могућих дефиниција господина Поса, као његово мишљење о одређеном проблему ...
- ПОС: Не наглите са потцењивањем! ... Ја могу и да прекинем, ако је потребно!
- НО: Што се мене тиче, можете!
- ПОС: *(Мењајући тон)*
Значи, потпуно сте равнодушни према овоме што ја објашњавам?
- НО: Потпуно!
- ПОС: *(Тражећи ослонца)*
А ви? Да ли сте и ви ... Тврдите ли и ви исто?
- НОА: Не знам ... како да кажем ... У ствари, интересује ме!

- ПОС: Значи, имате афинитета за моја објашњавања. Хвала! Изненадићу вас. Хвала на пажњи! Али то је само спољни однос ствари, то ... ако испада да ја објашњавам повучен вашом жељом ... Ја објашњавам ни по чијој жељи. Ја ово сматрам као једну од мојих дужности, као нешто што сам дужан изнети. – Господин се љути или не љути?
- НО: Рекао сам: потпуно сам равнодушан. Једноставно, незаинтересован, зар не схватате?
- ПОС: Помало ... хтео сам у ствари да утврдим да ли је то ваша равнодушност неке осветничке љутње, и у том случају намештена ... Да, да! Рекао бих да је баш то. То ми је и потребно: ваша љутња, господине, и ваша жеља, госпођо, поништавају се, плус и минус, потиру се .... Значи да ово моје потпуно самостално могу да довршим?
- НОА: Да!
- НО: Не!
- ПОС: Тако је – потиру се ... – Е сад да кажем у чему је ствар. Ја у ствари имам не много васпитан стомак, он има каткад неограничене прохтеве. Не знате шта би ми се могло десити да сам сео да једем с вама! Хм! Могло би се десити да и ја, власник тог невоспитаног стомака, испаднем невоспитан. Де, де, немојте сад нешто друго мислити ... Ја сам сад опет искрен и немојте то злоупотребљавати! – Тако ме често мој стомак насанка! Товари, товари, преко мере товари ... Знате какве могуће компликације могу онда да ме снају?
- НОА: А зар не можете некако прекинути? ...
- ПОС: Нажалост, не! Никако не могу да прекинем ... Кад почнем јести, онда ...
- НОА: Ово је већ интересантно!
- ПОС: Не, не! Немојте ви ништа навијати! Не смете заузимати позицију супротно од оне коју сте малочас имали! ... Тако, видите, ја понекад купим сендвича, не једем их одмах ту у продавници, ни близу продавнице, јер кад би их појео, морао бих купити друге да једем, стомак би ме натерао на то ... зато ја обично седнем у аутобус, одем далеко од продавнице – седнем на траву, распакујем папир и једем!...
- НОА: Зашто тако поступате?

- ПОС: Сад ћу вам рећи у ком грму лежи зец... Могу да будем мало нескроман, ви ћете толико допустити – и да се мало похвалим. Ово што се мени догађало, изучавао сам, пошто је то важно и за друге. – То је моје откриће, не од малог значаја! И замислите о чему се ради! Ради се о последњем ... о последњем залобају.
- НОА: Опет не разумем!
- ПОС: Одмах ћу објаснити ... Тај последњи залобај има једну своју, веома чудновату функцију. Ви, на пример, седите и ручате ... Шта ви обично ручате?
- НО: Ја ручам оно што ми се једе!
- ПОС: Наравно, то је ваша ствар! Мени је потребно само нешто за пример да ми кажете, био бих лакше схватљив. Господо, ради се заиста о деликатном проблему.
- НОА: Па ... ето, узмите ћевапчиће! Баш ћевапчиће! Може ли?
- ПОС: Искрено! Узећемо ћевапчиће. Слушајте даље: једете, жваћете их онако укусне, и наједном погледате, опазите: остало још само једно парче ... Сад још боље пазите: за последњи залобај ја обично остављам најукусније, најсочније, да за сладим њиме ... да некако направим згуснут заључак, надахнут мирисима, сочностима и укусима ...
(*Срче укусно*)
Ви га узимате, знате да је последње, знате да му је потребно поклонити више пажње но обично. Окрећете га дуго ко мртву руку Југовића мајка, и хам – прогута га напокон ... И шта сте осетили тад? Морате закључити да је тај последњи залобај био укуснији но сви претходни заједно. Тај осећај вам непрестано игра на језику и преноси се све више и више на мозак. Прекинути сад са једењем значи приредити себи велику неугодност и непријатност. Јер, све је уиграно: органи чула укуса су и даље под пуном ратном спремом, спремни да по стеченој инерцији кретања и даље шаљу осећаје јестивног блаженства у кору великог мозга. Нешто вам се посипа по језику и ви то не можете збрисати ... И како ћете се спасти од тога ако не новим залобајем? Последњи залобај не трпи да остане последњи, тешко је то прелажење из инерције кретања у инерцију мировања. У томе је та несрећна и незгодна функција, несрећна и незгодна по нас!
- НОА: Узбудљиво заиста!

- НО: Чек, чек, нешто сте заиста интересантно ишчепркали ... И сâм сам некад слично осетио ... да, да! А има ли лека томе?
- ПОС: Готово да нема... Последњем залогоају не можемо одузети право да он напоследку, на расанку, у име свих својих претходника не буде тако осећајан ... и тиме похвали јело од чијег је материјала саздан ...
- НО: Значи ли да смо ту беспомоћни?
- ПОС: О томе сам годинама размишљао ... Могло би некако. Треба направити тако да тај последњи залогоај не зна да је последњи. Тада би се он нормално понашао, као и претходни. Међутим, и ту искрсава једна непожељна компликација. Ако тако поступимо, имаћемо утисак да нисмо уопште завршили са ручавањем, да је неко измакао порцију испред нас. Зло, све само зло и компликације!
- НО: Не мари за то друго, само како оно прво постићи?
- ПОС: Зависи од појединца. Морате себе убедити да сте за тренутак устали од јела и да ћете се чим завршите неки мали посао одмах вратити њему. Тако то држите све док не заборавите на њега. Тиме бисте можда могли спречити кобну активност последњег залогоаја ...
- НО: То предвиђа да све ствари буду идеалне ... А шта ће бити ако се низ залогоаја прекине пре него што ја и помислим да их прекинем?
- ПОС: Како то мислите: Хоћете да будете мало јаснији?
- НО: Питам: шта ће бити ако хране понестане пре него што ја и помислим да сам сит? Коко ли ће онда функционисати тај ваш последњи залогоај?
- ПОС: То је најгори положај у који можете запасти ... Онда захтев последњег залогоаја подржавају сви: и уста, и стомак ... цео организам! Ваљда вам се не дешава то често?
- НО: Не пропушта прилику да ме ували у такву ситуацију ... то је то, дакле!
- ПОС: То је убиствено!
- НОА: Није ваљда баш тако страшно ... немојте нас плашити!
- ПОС: Ах, то ми никако није намера. Али да је страшно и погубно – тако је нажалост!

Тренућа̄к забринућ̄о̄ћ̄ ђућ̄ања.

Наједном издалека глас: “Ућомоћ, ућомоћ! ...”

- НОА: Ви сте зли, ви сте злослутница! Ви проричете беспомоћност, ви проповедате беспомоћност! Чујте, и напољу неко запомаже ... запомаже од вашег дозивања зла ...
- ПОС: Не дозивам га је, оно је одавно дозвано. Што је до вас тек сад допрео позив за помоћ, то је друга ствар!
- НОА: Да изађемо ... Можда можемо помоћи ... Ја идем!
- Кораци се удаљују.*
- Мало зајим њоново се приближавају, шајћући њод неким шерејом.*
- НО: Како вам је? Ми смо они који су вас спасли ...
- ПОС: Немојте да истичете себе!
- НО: Желео сам да објасним жени шта се збило с њом ...
- ПОС: Зна она то и сама.
- РАМА: Знам, знам ... боље да не знам! ... Неки бедник је насрнуо на мене на улици, у по дана, пред лицем културног човечанства.
- НОА: Господине Пос, немојте сад и на госпођу примењивати ваше закључке! ...
- РАМА: Ах, сви су сад немилосрдни! Бољем се ја и не надам ... Сви ме овако стару черупају ... чак ми ни плод семена мојега не остављају на миру! ... Те не знам ... да сам драма у ужем смислу речи, па комедија, па трагедија. И тако стално, не знају престати, терају са мном комедију док сами не западну у трагедију...
- ПОС: *(Одавно предосећајући с ким има њосла)*
Ви сте дрски у тој вашој упорности. Ви никако да промените ваша основна схватања, стара већ две хиљаде година и више ... Зато вас тиранишу, мотају и преламају ...
- РАМА: А мислите, за све сам ја крива? Шта не погледате мало даље, кратковида личности? Ко вам је крив што сте лично неспособни, не можете да испуните онај тражени ниво драмске снаге, па покушавате довити се заобилазно: бајаги, тако сад ова врста захтева млитавост, а сами сте млитави ... Ја сам многе надживела, а и вас ћу надживети – бадава ме тиранишете! Бадава ме черупате! Патите ме само ... А и себе тиме патите. – Зашто сте ми одбили предње слово?
- НО: Предње слово?! Да ли бисте хтели ... како да кажем ... Не разумемо о чему се заправо ради.

- РАМА: Шта има ту да се разумева! Одбили су ми Д и зато сам у вашу собу уведена као Рама, а не као Драма. Све до малопре сам се звала Драма, док онај бедник ме није осакатио. Онај бедник, знате онај, једна од оних са литерарног сокака ...
- НОА: Можете тај ваш изгубљени део потражити у старинарници, или у бироу за изгубљене ствари ...
- РАМА: Ах, оно што је изгубљено једном не треба тражити. Било му је суђено да тамо оде.
- ПОС: Сасвим, сасвим! Слажем се са вашом препоруком ...
- РАМА: А шта ви стално терате, терате нешто своје ...
- ПОС: Тако је – добро сте приметили. Ја увек идем уз нос ... Овај пут сам ипак нешто милостивији ...
- РАМА: Је л' ми то претите још горим?
- НО: Не осврћите се на њега! ...
- НОА: ОН је, знате, мало чудан ... Заправо, не да је баш лош ...
- РАМА: Знам, знам, ништа ми немојте објашњавати! ... А какву сам ја све децу породила ... Онај мој несрећни Едип, па онај патник краљ Лир, па Хамлет, па црни Ричард трећи ... Жао ми га, јадника, што се онолико патио због чега је и морао постати најгори злочинац, најтежи, али ја сам зато крива. Ја сам га због разноврсности баш таквим хтела. Мени је суђено да ми баш она деца компликована живота и душе буду ваљана. Прости срећници су ми подмечад ... подметнути су ми. Сироти Ричард, верујем да ми ни на оном свету није опростио што је баш на њега пао такав избор ...
- ПОС: Моји савременици су вам сузили избор ... Сад никако не бисте могли породити једног Хамлета, Отела ... Отела још можда бисте, али Ромеа и Јулију – сасвим мала вероватноћа...
- РАМА: Е, сузила се вама памет, па ни за шта нисте способни ... Таква је моја зла срећа да живим са сваким, да се морам подати сваком ко само помисли да може драмски стварати. Колико се пута и сама преварим! Помислим: ово је мајстор од заната, стваралац истинског кова, сва му се сладострасно подам, а он малакше прије него што нешто снажније проживимо. Мора онда од тога испасти лоше измонологисано, још горе издијалогисано недоношче. Породила сам силну такву дечурлију, само стоти део ми се одржао у животу.

Остали, недоношчад најгоре врсте, помреше. И боље, да не срамоте и мене и тата – писце! А како и да буде друкчије ... кад многи који хоће да ме имају не умеју да изведу ни ону основу радњу! Колико пута сам се склањала од таквих дрипаца. Али која вајда: они су ме изненађивали, нападали на препад ... Колико су ме пута такви и силовали! ... Ах Шекспире, Шекспире, ти си био страстан, ти си умео дивно да оплодиш! ...

ПОС: Изабацујете неке сувише оштро покудне речи: не бих вам препоручио да их више употребљавате! Изгледа да ви не разумете време у којем живите, да не схватате шта се у свету сваким даном све више збива....

РАМА: И ви то мени кажете, мени, за коју је Шели рекао да сам најживља у најосетљивија доба? ...

ПОС: Да, вама! Зар не знате ви да ваша супарница Инта Амард ... да, баш она ... сваким даном вас све више гура у позадину? Ви сте све огољенији ...

РАМА: Ваше очи видела сам негде ... И ту вашу Инту Амард, за коју кажете да ми је супарница, и њу однекле знам ... Ах, па и ви сте један од оних зликоваца који ми мира не дају својом слабом драмском даровитошћу, који ми досађују...

ПОС: Којешта! Ето, нека господа посведоче...

РАМА: Оставите њих на миру... Како видим, и они су нечим анти-драмским допинговани, навијени су тако да прилично ми-моилазе логику ... Ах, где сам се ја ово нашла! ...

ПОС: Ви сте једна врло чудновата старица ... Немојте дизати галаму!

РАМА: Хоћу! Хоћу да вриштим! Да ме нећете под то ваше анти-драмско то масло оне копиљаче Анти – драме ... Хоћу да галамим. Нека хучи надошла драмска снага, ви анти драмски ушкопљеници што дижете патетику око печене цицваре и других безначајних ствари. За инат вама, хоћу! Сви сте ви од мене потекли, а сад ми леђа окрећете, радите против мене ... Ах, незахвална децо, докле ће вас бити? Ах, патниче краљу Лире, твоја судбина ме стиже сваким новим даном све више.

(Последње речи јој се г̀убе у даљини, одлази)

После Раминог одласка неколико ш̀ренуїака љуїања.

НОА: Препознала сам у њој неко блиско биће ... А ви сте је отерали, ви вашим зановетањем! Ви сте је изазвали ...

- НО: Ето ти тог твога што није баш лош ... Ти си му цело време драмских дијалога држала страну ...
- НОА: *(Огорчено и освојена нечим код Поса)*
Ви ... ви господарите у нашој соби. Како вам је то само пошло за руком....
- ПОС: *(Мало њајџејичнијим ѓласом)*
Зато што сам ја у ствари личност коју аутор највише заступа. Дао ми је и мало сувише простора, можда више но што је и требало ... Ако је тако, он је без сумње погрешно, али ја сам задовољан том његовом грешком:
највише пута сам долазио до речи ... Ви се буните, чим га видите, да вас и други пут не ували у сличан сос! ...
- НО: А, тако! Значи, то сте ви! А цело време сте се правили, довијали којешта ... Дошли сте у нашу собу да је понизујете. Није вам доста било што сте добили право да највише говорите, хтели сте и наше пребивалиште да убрљате ва-шим потцењивањем....
- НОА: Изаћи ћемо и оставићемо га самом. Нек соби празној објашњава своје преостале мудрости, нека се издефинише!
... Видећемо баш како ће:
он уопште не уме да говори у монологу ...
- Одлазе. Пос је сам.*
- ПОС: Кад могу они да изађу, могу и ја! И изаћи ћу! Али они су изашли позвани својом срдњом, да ми ставе до знања како не желе више моје друштво, значи подстакнути неким узроком.... А узрок је нужда – он строго заповеда. Ја одавде излазим .... зато што излазим! Само зато!